

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

EUROOPAN TALOUSALUE

EFTAN VALVONTAVIRANOMAINEN

EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN PÄÄTÖS

N:o 316/98/KOL,

tehty 4 päivänä marraskuuta 1998,

neljäntoista muutoksesta valtiontukea koskeviin menettelysääntöihin ja aineellisiin sääntöihin

EFTAN VALVONTAVIRANOMAINEN

on muuttanut 19 päivänä tammikuuta 1994⁽¹⁾ annettuja valtiontukea koskevia menettelysääntöjä ja aineellisia sääntöjä⁽²⁾, sellaisina kuin ne ovat viimeksi muutettuina 4 päivänä maaliskuuta 1998⁽³⁾, seuraavasti:

- 1) Lisätään 25 jakso, ”kansallinen aluetuki”;
- 2) Jollei uuden 25.6 jakson 5 ja 6 kohdassa määrätystä siirtymäkaudesta muuta johdu, nykyiset 25–28 jaksot poistetaan;
- 3) Lisätään 33.2 jakso, ”viitekorko”;
- 4) Lisätään liite X, ”investointituen nettoavustusekvivalentti”;
- 5) Lisätään liite XI, ”lisäkustannusten tasaustuet niillä alueilla, jotka väestötiheyden perusteella kuuluvat 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan”;
- 6) Lisätään liite XII, ”ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksen kattaman väestönsuuden enimmäismäärän määrittäminen”;
- 7) Tehdään liitteenä olevat muutokset 13.4 jaksoon ja tiettyihin alaviitteisiin.

⁽¹⁾ EYVL L 231, 3.9.1994, s. 1; EYVL:n ETA-täydennysosa 32, 3.9.1994.

⁽²⁾ Jäljempänä ”valtiontukea koskevat säännöt”.

⁽³⁾ EYVL L 120, 23.4.1998, s. 27; EYVL:n ETA-täydennysosa 16, 23.4.1998.

”VI OSA

ALUEELLISIA VALTIONTUKIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

25. KANSALLINEN ALUETUKI (1)

25.1 *Johdanto*

- 1) Näissä suuntaviivoissa käsiteltävät tuet 'aluetuet' eroavat muista julkisten tukien ryhmistä (erityisesti tutkimus- ja kehitystoiminnan tuki, ympäristötuki tai vaikeuksissa oleville yrityksille suunnattu tuki) siten, että ne on varattu tietyille erityisalueille ja että niiden tavoitteena on näiden alueiden kehittäminen (2).
- 2) Aluetuen tarkoituksena on kehittää vähemmän suotuisia alueita tukemalla investointeja ja uusien työpaikkojen luomista kestäväen kehityksen periaatteen mukaisesti. Tuella edistetään näillä alueilla toimivien yritysten toiminnan laajentamista, uudenaikaistamista ja monipuolistamista sekä uusien yritysten perustamista alueelle. Tämän kehityksen tukemiseksi ja toiminnan siirroista mahdollisesti aiheutuvien kielteisten vaikutusten minimoimiseksi on tarpeen asettaa näiden tukien myöntämisen ehdoksi investointien ja luotujen työpaikkojen säilyttäminen kyseisellä alueella tietyn vähimmäisajan.
- 3) Poikkeustapauksissa nämä tuet voivat osoittautua riittämättömiksi alueellisen kehityksen käynnistämisen kannalta, kun kyseisellä alueella esiintyvät rakenteelliset haittatekijät ovat liian suuria. Ainoastaan tällaisissa tapauksissa aluetukia voidaan täydentää toimintatuilla.
- 4) EFTAn valvontaviranomainen katsoo, että aluetuki voi toimia tehokkaasti sille tarkoitettussa tehtävässä ja siten oikeuttaa siihen liittyviä kilpailun vääristymiä, jos ne ovat tiettyjen periaatteiden ja sääntöjen mukaisia. Näistä periaatteista tärkein on se, että väline on luonteeltaan poikkeuksellinen ETA-sopimuksen 61 artiklan hengen ja kirjaimen mukaisesti.
- 5) Näitä tukia voidaan myöntää Euroopan talousalueella vain jos niitä käytetään sääste-
liäästi ja ne rajoitetaan kaikkein epäedullisimmassa asemassa oleville alueille. Jos ne yleistyvät ja muuttuvat poikkeuksesta säännöksi, ne menettävät kannustavat ominaisuutensa ja taloudelliset vaikutukset katoavat. Tällöin ne häiritsevät markkinoiden normaalia toimintaa ja vähentävät koko yhtenäismarkkinoiden tehokkuutta.

25.2 *Soveltamisala*

- 1) EFTAn valvontaviranomainen soveltaa näitä sääntöjä kaikille ETA-sopimuksen soveltamisalaan ja valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluville toimialoille myönnettäviin aluetukiin. Tietyillä aloilla, joita nämä säännöt koskevat, sovelletaan lisäksi alan erityissääntöjä (3).
- 2) ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa esitetystä tuen soveltumattomuudesta sopimuksen toimintaan voidaan poiketa aluetuen suhteen vain, jos voidaan taata tasapaino tuen aiheuttamien kilpailun vääristymien ja vaikeuksissa olevan alueen kehittämiseen osoitetusta tuesta aiheutuvien etujen välillä (4). Tuen etujen painoarvo vaihtelee sen mukaisesti, mitä poikkeusta sovelletaan. Tuki haittaa kilpailua enemmän 61 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa kuin 61 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa (5).

- 3) Yhdelle yritykselle myönnettyllä yksittäisellä tilapäisellä (ad hoc) tuella ⁽⁶⁾ tai yhdelle toimialalle rajoituvalla tuella voi olla huomattava vaikutus kilpailuun kyseisillä markkinoilla, samalla kun tällaisen tuen vaikutukset alueelliseen kehitykseen ovat todennäköisesti liian rajoitetut. Sellaiset tuet kuuluvat yleensä erityisen tai alakohtaisen teollisuuspolitiikan alaan ja poikkeavat sen takia aluetukipolitiikan hengestä ⁽⁷⁾. Aluetukipolitiikassa ei pidä ottaa kantaa tuotantovoimavarojen toimialakohtaiseen ja toiminnalliseen jakautumiseen. EFTAn valvontaviranomainen katsoo, jollei toisin osoiteta, että tällaiset tuet eivät täytä edellisessä kohdassa mainittuja edellytyksiä ⁽⁸⁾.
- 4) Tämän vuoksi kyseisiä poikkeuksia ei periaatteessa myönnetä kuin monialaisille ja kaikille eri alojen yrityksille avoinna oleville tukiohjelmille, joita sovelletaan tietyllä tukialueella.

25.3 *Alueiden rajaus*

- 1) Jotta tukiohjelmat voivat hyötyä tarkasteltavana olevista poikkeuksista, on tukiohjelmien kohteina olevien alueiden täytettävä kulloinkin kyseessä olevan poikkeuksen edellytykset. Soveltamalla ennalta määrättyjä arviointiperusteita EFTAn valvontaviranomainen arvioi, täytyvätkö mainitut edellytykset.
- 2) Aluetuen poikkeuksellisen luonteen vuoksi EFTAn valvontaviranomainen katsoo ensinnäkin, että EFTA-valtioiden tuettujen alueiden kokonaislaajuuden on oltava pienempi kuin tukea vaille jäävien alueiden. Käytännössä tämä merkitsee, että aluetukien kokonaiskattavuuden on yhteisössä pysyttävä alle 50 prosentissa EFTA-valtioiden yhteenlasketusta väestöstä. Määrittäessään aluetukien kokonaiskattavuuden enimmäismäärää EFTA-valtioille valvontaviranomainen ottaa huomioon aluetukien kokonaiskattavuudelle Euroopan unionissa asetetut enimmäismäärät, jotta varmistetaan valtiontukea koskevien ETA-sääntöjen yhdenmukainen täytäntöönpano, soveltaminen ja tulkinta.
- 3) Toisaalta ottaen huomioon, että kyseiset kaksi poikkeusta liittyvät alueellisiin ongelmiin, joiden luonne ja voimakkuus ovat erilaisia, etusijalle on asetettava 2 kohdassa esitetyn tukien kokonaiskattavuuden rajoissa ne alueet, joiden ongelmat ovat vakavampia.
- 4) Tukeen oikeutettujen alueiden rajauksen on siten johdatettava tukien maantieteelliseen keskittymiseen 2 ja 3 kohdassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeus

- 5) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätään, että sopimuksen toimintaan soveltuvana voidaan pitää tukea, joka on tarkoitettu edistämään taloudellista kehitystä alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vallitsee vakava vajaatyöllisyys. Kuten Euroopan yhteisöjen tuomioistuin korostaa, käsitteiden 'poikkeuksellinen' ja 'vakava' käyttö a alakohdassa osoittaa poikkeuksen koskevan vain alueita, joilla taloudellinen tilanne on äärimmäisen epäedullinen koko yhteisön taloudelliseen tilanteeseen verrattuna ⁽⁹⁾.
- 6) Tämä vuoksi EFTAn valvontaviranomainen katsoo, että soveltamalla nykyisin käytettyä menetelmää kyseiset edellytykset täytetään, jos alueella, joka vastaa NUTS ⁽¹⁰⁾ II -tason maantieteellistä yksikköä, bruttokansantuote asukasta kohden ostovoimastandardina mitattuna ei ylitä 75 prosenttia Euroopan talousalueen keskiarvosta ⁽¹¹⁾. Tässä tarkastelussa käytetään kunkin alueen bruttokansantuotteen/ostovoimastandardin samoin kuin ETA:n keskiarvon osalta käytettävissä olevien tilastojen kolmen viimeisen vuoden keskiarvoa. Suuret lasketaan Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston kokoamien tietojen tai muista virallisista lähteistä saatujen tilastotietojen perusteella.

ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeus

- 7) Toisin kuin 61 artiklan 3 kohdan a alakohdassa, jossa tarkoitettu tilanne määritellään tarkasti ja muodollisesti, on 61 artiklan 3 kohdan c alakohdassa enemmän tulkinnanvaraa määriteltäessä niitä alueellisia vaikeuksia, joita voidaan lievittää tuella. Asian kannalta merkitykselliset indikaattorit eivät siten rajoitu tässä tapauksessa välttämättä elintason ja vajaatyöllisyyteen. Myös kyseinen EFTA-valtio voi määrittää vaikeuksien arvioimisessa käytettävät tekijät.
- 8) Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 248/84 antamassaan tuomiossa (katso alaviite 9) esittänyt näistä kahdesta kysymyksestä (ongelmien laajuus ja viitealue) seuraavan näkemyksen: 'Sitä vastoin – viittaus a alakohtaan – c alakohdan poikkeus on soveltamisalaltaan laajempi, koska siinä sallitaan eräiden alueiden kehittäminen, mitä ei rajoiteta a alakohdassa tarkoitetuilla taloudellisilla edellytyksillä, jos alueelle myönnettyt tuet eivät muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun vastaisella tavalla. Tämä määräys antaa komissiolle toimivallan hyväksyä taloudellisen kehityksen edistämiseen myönnetty tuki sellaisille jäsenvaltion alueille, jotka ovat epäedullisessa asemassa kansalliseen keskiarvoon nähden.'
- 9) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeukseen perustuvien aluetukien on sovittava EFTA-valtion yhtenäisen aluepolitiikan puitteisiin ja niissä on noudatettava edellä mainittuja maantieteellisen keskittymisen periaatteita. Ottaen huomioon, että ne suuntautuvat edullisemmassa asemassa oleville alueille kuin a alakohdassa tarkoitettujen tukien, c alakohdan mukaisten tukien luonne on vielä voimakkaammin poikkeuksellinen, ja niitä voidaan myöntää vain hyvin rajoitetusti. Näissä olosuhteissa kyseessä olevia tukia voidaan myöntää periaatteessa vain hyvin pienelle osalle EFTA-valtion alueesta. Tämän vuoksi 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan alueiden kattama osuus ei saa ylittää 50 prosenttia jäsenvaltion väestöstä, joka jää 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle ⁽¹²⁾.
- 10) Toisaalta taas se seikka, että näiden tukien luonne mahdollistaa EFTA-valtion kansallisten erityispiirteiden huomioonottamisen, ei rajoita tarvetta tarkastella tukia sopimuspuolten yhteisen edun ja ETA-sopimuksen toiminnan kannalta. Tukeen oikeutettujen alueiden määrittäminen kussakin EFTA-valtiossa on siten toteutettava sellaisissa puitteissa, että voidaan varmistua määrittelyn yleisestä johdonmukaisuudesta Euroopan talousalueella ⁽¹³⁾.
- 11) Jotta kansallisille viranomaisille jätettäisiin tukialueiden valinnassa riittävästi harkinnanvaraa kyseenalaistamatta EFTAn valvontaviranomaisen tällaisiin tukiin kohdistaman valvonnan tehokkuutta ja kaikkien Euroopan talousalueen valtioiden samantasaista kohtelua, kyseisen poikkeuksen piiriin hyväksytyt alueet määritellään kahdella tasolla:
- EFTAn valvontaviranomainen vahvistaa tukien maakohtaisen enimmäiskattavuuden,
 - valitaan tukeen oikeutetut alueet.
- Jälkimmäisellä tasolla noudatetaan avoimia sääntöjä, mutta se on myös kyllin joustava, jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset tilanteet, joilla tutkittavana olevan poikkeuksen soveltaminen voidaan perustella. Tukien enimmäiskattavuuden tarkoituksena on sallia edellä mainittu jousto tukeen oikeutettuja alueita valittaessa ja turvata samalla yhdenmukainen kohtelu, jota tukien hyväksyminen Euroopan talousalueen kannalta katsoen vaatii.
- 12) Aluetukien tehokkaan valvonnan takaamiseksi EFTAn valvontaviranomainen vahvistaa aluetukien kattamaa väestöosuutta koskevan 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla myönnettyjen aluetukien yleisen enimmäiskattavuuden kaikissa EFTA-valtioissa.

Vahvistaessaan enimmäiskattavuuden valvontaviranomainen pyrkii johdonmukaisuuteen Euroopan yhteisössä valitun lähestymistavan kanssa ja ottaa huomioon Euroopan komission EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan nojalla määrittämät aluetukien kattaman väestöosuuden enimmäismäärät. Valvontaviranomainen varmistaa, että aluetukien enimmäiskattavuus 61 artiklan 3 kohdan a tai c alakohtaa sovellettaessa ei EFTA-valtioissa yhteenlasketun väestön osalta missään tapauksessa ylitä Euroopan yhteisön jäsenvaltioihin sovellettavaa enimmäismäärää. Liitteessä XII esitetään näiden enimmäismäärien määrittelyssä kussakin EFTA-valtiossa noudatettava menettely.

- 13) EFTA-valtioiden on valvonta- ja tuomioistuin sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimitettava EFTAn valvontaviranomaiselle ilmoitus niistä menettelytavoista ja määrällisistä indikaattoreista, joita ne haluavat käyttää tukikelpoisten alueiden määrittämiseksi. Jäsenvaltioiden on lisäksi toimitettava komissiolle luettelo alueista, joita ne ehdottavat c alakohdan poikkeukseen oikeutetuiksi alueiksi, sekä niihin liittyvät intensiteetit (¹⁴). Näiden alueiden väestön prosentuaalinen osuus ei saa ylittää edellä mainittua 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeukselle vahvistettua enimmäiskattavuutta.
- 14) Menettelytavan on täytettävä seuraavat edellytykset:
- sen on oltava objektiivinen,
 - sen on mahdollistettava tarkasteltavien alueiden sosiaalis-taloudellisten tilanteiden erojen mittaaminen EFTA-valtion sisällä korostamalla merkittäviä eroja,
 - se on esitettävä selkeällä ja yksityiskohtaisella tavalla, jotta EFTAn valvontaviranomainen voi arvioida sen pätevyuden.
- 15) Indikaattoreiden on täytettävä seuraavat edellytykset:
- niiden lukumäärä, mukaan lukien sekä yksittäiset indikaattorit että niiden yhdistelmät, on rajattava viiteen,
 - niiden on oltava objektiivisia ja alueiden sosiaalis-taloudellisen tilanteen tarkastelun kannalta merkityksellisiä,
 - niiden on perustuttava tilastollisiin sarjoihin, jotka kattavat vähintään kolmen viimeisen vuoden jakson ennen ilmoitusajankohtaa, tai viimeisimpään tutkimukseen, jos vuosittaisia luotettavia tilastoja ei ole saatavilla,
 - niiden on perustuttava luotettaviin tilastolähteisiin.
- 16) Alueiden luettelon on täytettävä seuraavat edellytykset:
- alueiden on vastattava NUTS III -tasoa tai oikeutetuissa olosuhteissa muunlaista yhtenäistä maantieteellistä yksikköä. Kukin jäsenvaltio voi käyttää ainoastaan yhtä maantieteellistä yksikköä,
 - ehdotettujen yksittäisten alueiden tai toistensa lähialueiden ryhmän on muodostettava yhtenäisiä alueita, joista kuhunkin kuuluu vähintään 100 000 asukasta. Jos alueilla on vähemmän asukkaita, käytetään kuvitteellista 100 000 asukkaan lukua laskettaessa katettua väestöosuutta. Poikkeuksen tähän sääntöön muodostavat NUTS III -tason alueet, joiden väestömäärä on pienempi kuin 100 000, sekä saaret ja muut alueet, jotka kärsivät vastaavanlaisesta maantieteellisestä eristyneisyydestä (¹⁵),
 - alueiden luettelo järjestetään 25.3 jakson 14 kohdassa mainittujen indikaattoreiden perusteella. Ehdotettujen alueiden on erottava merkittävästi (puolet standardipoikkeamasta) yhden tai useamman menettelytavassa hyväksytyyn indikaattoriin osalta kyseisen EFTA-valtion 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeukseen mahdollisesti oikeutettujen alueiden keskiarvosta.

- 17) Harvaanasutut alueet:
- edellä 12 kohdassa mainitun kutakin jäsenvaltiota koskevan enimmäiskattavuuden asettamisrajoissa kyseistä poikkeusta voidaan myös soveltaa alueisiin, joiden väestötiheys on pienempi kuin 12,5 asukasta km² ⁽¹⁶⁾.

25.4 Tukien kohde, muoto ja taso

- 1) Aluetuen tavoitteena on joko tuotantoinvestointi (alkuinvestointi) tai työpaikkojen luominen, joka on sidoksissa investointiin. Etusijalle ei siten aseteta pääomaa eikä työvoimaa.
- 2) Jotta varmistettaisiin, että tuettavat tuotantoinvestoinnit olisivat kannattavia ja rahoituskellisesti vahvalla pohjalla, tuensaajan sijoittaman rahoitusosuuden ⁽¹⁷⁾ on oltava vähintään 25 prosenttia.
- 3) Tuen muoto vaihtelee. Se voi olla avustus, matalakorkoinen laina tai korkotuki, valtion takaus tai valtion osaomistus edullisin ehdoin, verojenhuojennus, sosiaalikulujen alennus, tavaroiden tai palvelujen toimittaminen edulliseen hintaan jne.
- 4) Lisäksi tukijärjestelmässä on vaadittava, että tukihakemus on jätettävä ennen kuin hanketta aletaan toteuttaa.
- 5) Tuen taso määritellään intensiteettinä suhteessa tukikelpoisiin kustannuksiin (katso 8, 9, 10, 11 ja 24 kohta).

Alkuinvestointituki

- 6) Alkuinvestoinnilla tarkoitetaan investointia kiinteään käyttöomaisuuteen, joka liittyy uuden laitoksen perustamiseen, olemassa olevan laitoksen laajentamiseen tai toimivan yrityksen tuotteen tai tuotantomenetelmän perusteelliseen muuttamiseen (rationalisoinnilla, monipuolistamisella tai nykyaikaistamisella) ⁽¹⁸⁾.
- 7) Investoinnit kiinteään käyttöomaisuuteen ostamalla sellainen toimipiste, joka on suljettu tai olisi suljettu ilman ostamista, voidaan myös katsoa alkuinvestoinniksi lukuun ottamatta tapauksia, joissa laitos kuuluu vaikeuksissa olevalle yritykselle. Tällaisessa tapauksessa laitoksen ostoon myönnettävä tuki saattaa hyödyttää vaikeuksissa olevia yrityksiä, jolloin asiaa on tarkasteltava vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen sääntösten mukaisesti.
- 8) Alkuinvestointituki lasketaan prosenttiosuutena investoinnin arvosta. Tämä arvo mitataan yhtenäisen kuluperustan (vakioperusteen) mukaan, joka vastaa seuraavia investoinnin osatekijöitä: maa-alueet, rakennukset ja laitteet ⁽¹⁹⁾.
- 9) Jos kyse on ostamisesta otetaan huomioon ainoastaan tämän omaisuuden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset ⁽²⁰⁾, edellyttäen, että kauppa tapahtuu markkinaehdoin. Omaisuus, jonka hankkimiseen on saatu tukea jo ennen ostoa, on vähennettävä.
- 10) Tukeen oikeutetut kustannukset voivat myös käsittää tiettyjä aineettomia investointeja edellyttäen, että ne eivät suurten yritysten osalta ylitä 25 prosenttia vakioperusteesta ⁽²¹⁾.
- 11) Kysymykseen tulevat ainoastaan sellaiset kustannukset, jotka liittyvät tekniikan siirtoon hankittaessa:
 - patenteja,
 - käyttölupia tai patentoitua teknistä taitotietoa,
 - patentoimatonta taitotietoa.

- 12) Tukikelpoiseen aineettomaan omaisuuteen sovelletaan edellytyksiä, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että se pysyy aluetukeen oikeutetulla alueella eikä sitä siirretä toisten alueiden hyväksi ja erityisesti sellaisten alueiden hyväksi, jotka eivät ole oikeutettuja aluetukeen. Tässä tarkoituksessa tukikelpoisen aineettoman omaisuuden on täytettävä erityisesti seuraavat edellytykset:
- sitä on hyödynnettävä ainoastaan aluetukea saavassa laitoksessa,
 - se on katsottava poistokelpoiseksi omaisuudeksi,
 - se on hankittu kolmannelta markkinaehdoin,
 - sen on sisällyttävä yrityksen varoihin ja säilyttävä aluetukea saavassa laitoksessa vähintään viiden vuoden ajan.
- 13) EFTA-valtioiden ilmoittamat tuet ilmaistaan tavallisesti bruttomääräisinä eli ennen veroja.
- 14) Jotta voitaisiin verrata keskenään erilaisia tukimuotoja ja eri Euroopan talousalueella sijaitsevien valtioiden myöntämien tukien intensiteettejä, EFTAn valvontaviranomainen muuntaa EFTA-valtioiden ilmoittamat tuet nettoavustusekvivalentteina (jäljempänä 'NAE') ilmaistuksi tuiksi ⁽²²⁾.
- 15) Tuki-intensiteetti on sopeutettava kyseessä olevien alueellisten ongelmien laadun ja vakavuuden mukaan. Sen vuoksi on alusta alkaen tehtävä ero 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla sallittujen tuki-intensiteettien ja c alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla sallittujen intensiteettien välillä. Tässä yhteydessä on myös tärkeää ottaa huomioon, että niille alueille, joihin sovelletaan 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeusta ei ole ominaista poikkeuksellisen alhainen elintaso eikä huomattava vajaatyöllisyys saman artiklan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen mukaisessa merkityksessä. Tukien kilpailua vääristävät vaikutukset eivät ole näillä alueilla samalla tavoin perusteltuja kuin alueilla, joihin voidaan soveltaa a alakohdan poikkeusta. Tämä merkitsee sitä, että sallitut tuki-intensiteetit ovat jo alun perin pienempiä c alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla kuin niillä alueilla, jotka kuuluvat a alakohdan soveltamisalaan.
- 16) Näin ollen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan alueilla aluetuki-intensiteetin ei pidä olla enempää kuin 50 prosenttia NAE. ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan alueilla aluetuen enimmäisintensiteetti ei saa tavallisesti ylittää 20 prosenttia NAE, lukuun ottamatta harvaanasuttuja alueita tai syrjäisempiä alueita, joilla se voi olla 30 prosenttia NAE.
- 17) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla Euroopan unionin NUTS II-tason alueita vastaavilla alueilla, joilla bruttokansantuote asukasta kohti ostovoimastandardina mitattuna on yli 60 prosenttia Euroopan talousalueen keskiarvosta, aluetuki-intensiteetti ei saa ylittää 40 prosenttia NAE.
- 18) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan alueilla, joilla bruttokansantuote asukasta kohden ostovoimastandardina mitattuna on ETA:n keskiarvoa korkeampi ja työttömyysaste keskiarvoa alhaisempi ⁽²³⁾, aluetuki-intensiteetti ei saa ylittää 10 prosenttia NAE, lukuun ottamatta harvaanasuttuja alueita tai syrjäisimpiä alueita, joilla se voi olla 20 prosenttia NAE. Poikkeustapauksissa 10 prosentin (NAE) enimmäisintensiteetin soveltamisalaan kuuluvilla alueilla voidaan hyväksyä myös korkeampia tuki-intensiteettejä, jotka eivät kuitenkaan saa ylittää tavanomaista 20 prosentin (NAE) enimmäisintensiteettiä, jos nämä alueet vastaavat NUTS III-tasoa tai pienempää ja sijaitsevat 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan alueiden vieressä.
- 19) Kaikki edellä mainitut enimmäisintensiteetit ovat suurimpia mahdollisia tuki-intensiteettejä. Näitä enimmäisintensiteettejä pienempien tukien osalta EFTAn valvontaviranomainen valvoo, että aluetuki-intensiteetti vastaa kyseessä olevien alueellisten ongelmien vakavuutta ja laajuutta Euroopan talousalueen tasolla tarkasteltuna.

- 20) Edellä 15–19 kohdassa mainittuihin enimmäisintensiteetteihin voidaan lisätä pk-yrityksille myönnettyillä lisätuilla ⁽²⁴⁾ eli 15 prosenttiyksikköä brutto ⁽²⁵⁾ 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla ja 10 prosenttiyksikköä brutto c alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvilla alueilla. Lopullista enimmäisintensiteettiä sovelletaan pk-yritysten tuen perusteisiin. Kyseisiä pk-yrityksille tarkoitettuja lisiä ei sovelleta kuljetusalan yrityksiin.
- 21) Alkuinvestointitukien myöntämisen ehtona on oltava maksutapaa tai tuensaantia koskevien edellytysten osalta kyseisen investoinnin säilyttäminen vähintään viiden vuoden ajan.

Tuki työpaikkojen luomiseen

- 22) Kuten edellä osoitetaan, aluetuella voidaan edistää myös työpaikkojen luomista. Työllisyystuen suuntaviivoista (joissa käsitellään työpaikkoja, jotka eivät liity tiettyyn investointiin) ⁽²⁶⁾, poiketen on tässä kuitenkin kyse ainoastaan alkuinvestoinnin toteuttamiseen liittyvistä työpaikoista ⁽²⁷⁾.
- 23) Työpaikkojen luomisella tarkoitetaan tietyn yrityksen työpaikkojen määrän nettoliästä ⁽²⁸⁾ suhteessa viiteaikavälin keskiarvoon. Kyseisenä aikana luotujen työpaikkojen lukumäärästä on siten vähennettävä samana ajanjaksona mahdollisesti vähentyneet työpaikat ⁽²⁹⁾.
- 24) Investointituen tavoin on myös näissä säännöissä tarkoitettua tukea työpaikkojen luomiseen mukautettava niiden alueellisten ongelmien laadun ja voimakkuuden mukaan, joita tuella pyritään poistamaan. EFTAn valvontaviranomainen katsoo, että tämä tuki ei saa ylittää tiettyä prosenttiosuutta palkatun työntekijän palkkakustannuksista ⁽³⁰⁾ laskettuna kahden vuoden ajalta. Tämä prosenttiosuus vastaa investointituella kyseisellä alueella sallittua intensiteettiä.
- 25) Työpaikkojen luomiseen myönnettävän tuen ehtona on oltava maksutapaa tai tuensaantia koskevien edellytysten osalta luotujen työpaikkojen säilyminen vähintään viiden vuoden ajan.

Toimintatuki

- 26) Yrityksen juoksevien kustannusten alentamiseen tarkoitettua aluetuet (toimintatuet) ovat periaatteessa kiellettyjä. Poikkeuksellisesti tämäntyyppisiä tukia voidaan kuitenkin sallia alueilla, joihin sovelletaan 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeusta edellyttäen, että tuki edistää alueellista kehitystä, myöntäminen on perusteltua tuen laadun vuoksi ja että tuen taso on suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään ⁽³¹⁾. EFTA-valtion on osoitettava haittojen olemassaolo ja arvioitava niiden suuruus.
- 27) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluville syrjäisimmille alueille, jotka täyttävät 25.3 jakson 15 kohdassa mainitut väestötiheyden edellytykset, voidaan myöntää tukia lisäkuljetuskustannusten osittaiseen korvaamiseen ⁽³²⁾ erityisedellytyksiä noudattaen ⁽³³⁾. EFTA-valtion on osoitettava mainittujen lisäkustannusten olemassaolo ja arvioitava niiden suuruus.
- 28) Lukuun ottamatta 27 kohdassa mainittuja tapauksia toimintatuen on oltava ajallisesti rajoitettua ja alenevaa. Lisäksi Euroopan talousalueella sijaitsevien valtioiden välisen viennin edistämiseen tarkoitettua toimintatuet ovat kiellettyjä ⁽³⁴⁾.

Tuen kasautumista koskevat säännöt

- 29) Edellä 15–20 kohdassa mainittuja tuki-intensiteetin enimmäismääriä sovelletaan tuen kokonaismäärään:
- kun tukea myönnetään samanaikaisesti useammasta aluetukiohjelmasta,
 - tuen lähteestä riippumatta, olipa kysymys sitten paikallisesta, alueellisesta, kansallisesta tai yhteisön myöntämästä tuesta.
- 30) Edellä 22–25 kohdassa kuvailtu työpaikkojen luomiseen myönnettävä tuki ja 6–21 kohdassa kuvailtu investointituki voivat kasautua ⁽³⁵⁾, alueelle vahvistetun intensiteetin enimmäismäärän rajoissa ⁽³⁶⁾.
- 31) Jos aluetukeen oikeutetut kustannukset oikeuttavat kokonaisuudessaan tai osittain myös muihin tukiin, yhteiseen osuuteen sovelletaan kyseisten järjestelmien suotuisinta enimmäisintensiteettiä.
- 32) Jos EFTA-valtio määrää, että johonkin järjestelmään kuuluvat valtiontuet voivat kasautua muihin järjestelmiin kuuluvien tukien kanssa, sen on täsmennettävä kunkin järjestelmän osalta, minkä menetelmän avulla se varmistaa, että edellä luetellut edellytykset täytetään.

25.5 Aluetukikartta ja tuen toteaminen yhteismarkkinoille soveltuvaksi

- 1) Kokonaisuus, jonka muodostavat toisaalta poikkeusten soveltamisalaan kuuluvat EFTA-valtion alueet ja toisaalta kullekin niistä sallitut alkuinvestointitukien tai työpaikkojen luomiseen myönnettävän tuen intensiteettien enimmäismäärät, esitetään EFTA-valtion aluetukikarttana.
- 2) EFTA-valtioiden on ilmoitettava valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti karttaluonnos, joka on laadittu 25.3 jakson 4 ja 11 kohdassa sekä 25.3 jakson 15–20 kohdassa esitettyjen perusteiden mukaisesti. EFTAn valvontaviranomainen hyväksyy tämän aluetukikartan valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen pöytäkirjassa 3 määrättyä menettelyä noudattaen eli periaatteessa kyseisen EFTA-valtion kaikkia kyseisiä alueita koskevalla yhdellä päätöksellä ja määräajaksi. Kansallisia aluetukikarttoja tarkistetaan täten säännöllisesti.
- 3) EFTAn valvontaviranomainen hyväksyy luonnokset tukijärjestelmiksi joko aluetukikarttaa valmisteltaessa tai myöhemmin kartassa määriteltyjen alueiden, enimmäisintensiteettien ja määräaikojen osalta.
- 4) EFTA-valtioiden on toimitettava EFTAn valvontaviranomaiselle 3 kohdassa mainittujen tukiohjelmien toteuttamista koskevat vuosikertomukset voimassa olevien sääntöjen mukaan.
- 5) Kartan voimassaoloaikana EFTA-valtiot voivat pyytää siihen tarkistuksia sosiaalis-taloudellisessa tilanteessa todistettavasti tapahtuneiden merkittävien muutosten perusteella. Nämä muutokset voivat koskea intensiteetin astetta ja alueiden tukikelpoisuutta edellyttäen, että mahdollista uusien alueiden mukaan ottamista vastaa saman väestömäärän omaavien muiden alueiden poistaminen. Tarkistetun kartan voimassaolo päättyy alkuperäiselle kartalle määrätyn voimassaoloajan päättyessä.
- 6) Jos joitakin alueita ei enää aluetukikartan tarkistuksen jälkeen katsota 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan alueiksi vaan ne muuttuvat 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan alueiksi, EFTAn valvontaviranomainen voi siirtymäkauden aikana sallia näille alueille 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti myönnetyn tuki-intensiteetin asteittaisen vähentämisen joko lineaarisesti tai nopeammin, 25.4 jakson 15–20 kohdan mukaiseen enimmäisintensiteettiin asti ⁽³⁷⁾. Tämä siirtymäkausi voi olla toimintatukien osalta enintään kaksi vuotta ja alkuinvestointeihin ja työpaikkojen luomiseen myönnettujen tukien osalta enintään neljä vuotta.

- 7) Karttaa laadittaessa EFTA-valtioita kehoitetaan ilmoittamaan EFTAn valvontaviranomaiselle valvonta- ja tuomioistuin-sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti luettelo alueista, joita ne ehdottavat varsinaisiin poikkeuksiin oikeutettaviksi ja niille tarkoitetut tukien enimmäisintensiteetit sekä muut seikat, jotka ovat olennaisia niihin tukijärjestelmiin sovellettavan puitejärjestelmän määrittelemiseksi (tukien tarkoitus ja muoto, yrityskoko jne.), jotka valtiot aikovat toteuttaa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Kartan voimassaoloaikana ja sen voimassaoloajan asettamisrajoissa kaikista kyseisen puitejärjestelmän mukaisista tukijärjestelmistä voidaan ilmoittaa nopeutetun menettelytavan puitteissa.

2.5.6 *Voimaantulo, täytäntöönpano ja tarkistaminen*

- 1) Jäljempänä 5 ja 6 kohdassa vahvistettuja siirtymämääräyksiä lukuun ottamatta EFTAn valvontaviranomainen arvioi aluetukien soveltuvuutta ETA-sopimuksen toimintaan näiden sääntöjen perusteella niiden hyväksymisestä alkaen. Tukihankkeita, jotka on ilmoitettu EFTAn valvontaviranomaiselle ennen näiden sääntöjen tiedoksiantamista EFTA-valtioille ja joista EFTAn valvontaviranomainen ei ole vielä tehnyt lopullista päätöstä, arvioidaan kuitenkin ilmoitusajankohtana voimassa olleiden perusteiden mukaisesti.
- 2) Lisäksi EFTAn valvontaviranomainen tekee EFTA-valtioille valvonta- ja tuomioistuin-sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 1 kohdan mukaisia ehdotuksia aiheelliseksi toimenpiteiksi varmistukseksi, että kaikki 1 päivänä tammikuuta 2000 voimassa olevat aluetukikartat ja -järjestelmät ovat yhdenmukaisia näiden sääntöjen kanssa.
- 3) EFTAn valvontaviranomainen ehdottaa siten EFTA-valtioille valvonta- ja tuomioistuin-sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 1 kohdan mukaisena aiheellisena toimenpiteenä kaikkien EFTAn valvontaviranomaisten hyväksymien (ilman määräaikaakaan tai joiden voimassaolo jatkuu 31 päivän joulukuuta 1999 jälkeen) tukialueiden luetteloiden voimassaolon rajoittamista 31 päivään joulukuuta 1999.
- 4) EFTAn valvontaviranomainen ehdottaa EFTA-valtioille myös valvonta- ja tuomioistuin-sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 1 kohdan mukaisena aiheellisena toimenpiteenä kaikkien 31 päivän joulukuuta 1999 jälkeen voimassaolevien aluetukijärjestelmien muuttamisesta siten, että ne vastaavat näitä sääntöjä 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen, ja suunniteltujen muutosten ilmoittamista kuuden kuukauden kuluessa.
- 5) EFTAn valvontaviranomainen voi poiketa 31 päivään joulukuuta 1999 asti näistä suuntaviivoista ennen 1 päivää tammikuuta 1999 ilmoitettujen tukialueluetteloiden tukikelpoisuuden tarkastelun osalta (uudet tai muutetut luettelot) edellyttäen, että näiden luetteloiden voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 1999. Tällaisissa tapauksissa EFTAn valvontaviranomainen nojautuu edelleen 19 päivänä tammikuuta 1994 antamiensa sääntöjen 28 jaksossa määriteltyyn menettelyyn. (EYVL L 231, 3.9.1994).
- 6) EFTAn valvontaviranomainen voi poiketa 31 päivään joulukuuta 1999 asti näistä säännöistä myös tarkastellessaan uusien tukijärjestelmien tuki-intensiteettien ja kasautumista koskevien enimmäismäärien soveltuvuutta, tapauskohtaista tukea ja ennen 1 päivää tammikuuta 1999 ilmoitettuihin tukijärjestelmiin tehtäviä muutoksia edellyttäen, että mainittujen intensiteettien ja kasautumista koskevien enimmäismäärien voimassaoloaika päättyy 31 päivänä joulukuuta 1999 tai että 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen määritetyt intensiteetit ja kasautumista koskevat enimmäismäärät ovat näiden sääntöjen mukaisia.
- 7) EFTAn valvontaviranomainen tarkastelee näitä sääntöjä uudelleen viiden vuoden kuluttua niiden soveltamisesta alkaen. Se voi myös päättää niiden muuttamisesta milloin tahansa, jos tämä on tarpeen kilpailupolitiikkaan liittyvistä syistä tai muun Euroopan talousalueella tapahtuvan kehityksen huomioon ottamiseksi.

- (¹) 25 jakso vastaa komission tiedonantoa 'Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat' (EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9).
- (²) Alueelliseksi tueksi katsotaan myös pk-yrityksille suunnattu tuki, joka edistää alueellista kehitystä.
- (³) Tässä mainittujen lisäksi seuraavat alat ovat tällä hetkellä erityissääntöjen piiriin kuuluvia aloja: liikenne, teräs, laivanrakennus, syteetikuidut ja autoteollisuus. Lisäksi erityissääntöjä sovelletaan investointeihin, jotka kuuluvat suurille hankkeille myönnettävää aluetukea koskevien monialaisten puitteiden soveltamisalaan.
- (⁴) Vrt. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, asia 730/79, Philip Morris v. komissio, Kok. 1980, s. 2671, 17 kohta sekä tuomio 14.1.1997, asia C-169/95, Espanja v. komissio, Kok. 1997, s. I-135, 20 kohta.
- (⁵) Vrt. ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 12.12.1996, asia T-380/94, AIUF-FASS ja AKT v. komissio, Kok. 1996, s. II-2196, 54 kohta.
- (⁶) Vrt. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.9.1994, yhdistetty asia C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio, Kok. 1994, s. I-4103.
- (⁷) Maailman kauppajärjestön tukia ja tasoitustulleja koskevassa sopimuksessa tämällyyppinen tuki on nimenomaisesti suljettu pois riitauttamattomien (hyväksytään ilman tutkimusta) aluetukien ryhmästä.
- (⁸) Vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettäviä tilapäisiä (ad hoc) tukia säännellään erityissäännöin eikä niitä pidetä aluetukina.
- (⁹) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.10.1987, asia 248/84, Saksa v. komissio, Kok. 1987, s. 4013, 19 kohta. EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohta vastaa ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohtaa.
- (¹⁰) Nomenclature of Statistical Territorial Units (tlastollinen alueluokitusnimikkeistö).
- (¹¹) Perustana on siis oletamus, että BKT-indikaattori voi kuvastaa kummankin ilmiön yhdistelmää.
- (¹²) Lukuun ottamatta näiden sääntöjen liitteessä XII olevan 8 kohdan soveltamisesta seuraavaa siirtymäkauden poikkeusta.
- (¹³) Vrt. yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 730/79, Philip Morris v. komissio, antama tuomio, 26 kohta, ja tuomio 24.2.1987, asia 310/85, Deufil GmbH & Co KG v. komissio, Kok. 1987, sivu 901, 18 kohta.
- (¹⁴) Vrt. 25.4 jakson 15–20 kohta.
- (¹⁵) Tätä sääntöä ei sovelleta myöskään Islantiin ja Liechtensteiniin niiden pienen väestömäärän takia.
- (¹⁶) Vrt. EFTAn valvontaviranomaisen 19 päivänä tammikuuta 1994 antamien valtiontukea koskevien sääntöjen 28.2 jakson 3 kohta (EYVL L 231, 3.9.1994). EFTAn valvontaviranomainen teki päätöksen uuden 28.2 jakson 3 kohdan lisäämisestä 20.7.1994. Se vastaa jäsenvaltioille ja muille, joiden etua asia koskee, osoitettua tiedonantoa, joka koskee 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamisesta aluetukiin annetun tiedonannon II osan muuttamista (EYVL C 364, 20.12.1994, s. 8).
- (¹⁷) Tätä 25 prosentin vähimmäispanosta ei saa rahoittaa tuella. Vähimmäispanosta koskevaa tukikieltoa sovelletaan siinäkin tapauksessa, että kyse on tuesta, joka myönnetään korkotuetujen lainojen tai valtion takauksen muodossa.
- (¹⁸) Näin ollen korvaavat investoinnit eivät kuulu tämän käsitteen piiriin. Sellaiset investointituet kuuluvat toimintatukiin, joita koskevat 26 ja 27 kohdassa esitetyt säännöt. Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettyä valtion tukea

koskevien yhteisön suuntaviivojen määritelmän mukaiselle vaikeuksissa olevalle yritykselle myönnetty tuki rahoituksen rakenneuudistukseen ei myöskään kuulu tämän käsitteen piiriin. Mainittujen suuntaviivojen mukaista vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen myönnettävää tukea voidaan myöntää tarvittaessa ilman uutta ilmoitusta aluetuki-järjestelmän yhteydessä, jos kyseiset tuet suunnataan investointitoimenpiteisiin (toiminnan rationalisointi, nykyaikaistaminen tai monipuolistaminen). Koska nämä aluetuet kuitenkin ovat osa tukihanketta vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen, ne on otettava huomioon kyseisten suuntaviivojen mukaisesti tehtävässä tutkimuksessa.

- (¹⁹) Liikenteen alalla kuljetuskaluston hankintaan suunnattuja menoja (irtain omaisuus) ei voida sisällyttää yhtenäiseen kuluperustaan (vakioperuste). Nämä kustannukset eivät siis oikeuta alkuinvestointitukeen.
- (²⁰) Jos ostoon liittyy muita alkuinvestointeja, näistä aiheutuvat kulut lisätään ostokustannuksiin.
- (²¹) Pk-yrityksiin sovelletaan pienten ja keskisuurten yritysten valtiontukia koskevissa yhteisön suuntaviivoissa määritettyjä perusteita ja edellytyksiä.
- (²²) Nettoavustusekvivalenttien laskemisesta ks. näiden sääntöjen liite X.
- (²³) BKT:ta ja työttömyyttä on mitattava NUTS III-tasolla.
- (²⁴) Aluetukia täydentäviä avustustoimenpiteitä ovat myös T & K-tuet ja ympäristötuet. Näiden tukien laskentaperuste on kuitenkin toinen kuin aluetukien (pk-tuki mukaan lukien). Näitä lisätoimenpiteitä ei lisätä aluetukiin, vaan toisenlaiseen kyseeseen tulevaan tukeen. Kahteen mainitunlaiseen tukeen tällä hetkellä sovellettavia tekstejä ovat T & K-tukien osalta näiden sääntöjen 14 jakso ja ympäristötukien osalta näiden sääntöjen 15 jakso.
- (²⁵) Tässä yhteydessä sovelletaan tuki-intensiteettien lisiä (brutto), jotka on määritelty pk-yrityksille myönnettävästä tuesta annetuissa suuntaviivoissa.
- (²⁶) Tällä hetkellä voimassa oleva versio, kts. näiden sääntöjen III osa, 18 jakso.
- (²⁷) Työpaikan katsotaan liittyvän tietyn investoinnin toteuttamiseen, jos se koskee toimintaa, johon investointi kytkeytyy ja jos sen luominen toteutuu kolmen ensimmäisen koko investoinnin toteuttamista seuraavan vuoden aikana. Tänä aikana investointeihin liittyvät myös ne työpaikat, jotka on luotu investoinnin aiheuttaman kapasiteetin käyttöasteen nousun vuoksi.
- (²⁸) Työpaikkojen määrä vastaa miestyövuosien (MTV) määrää, eli vuoden aikana kokopäivätoimisesti tai osa-aikaisesti tai kausiluonteisesti työllistettyjen henkilöiden määrää, kahden viimeksi mainitun ollessa MTV:n murto-osia.
- (²⁹) On selvää, että määritelmää sovelletaan sekä jo toiminnassa olevaan että uuteen toimipaikkaan.
- (³⁰) Palkkakustannukset käsittävät bruttopalkan eli palkan ennen veroja sekä pakolliset sosiaalimaksut.
- (³¹) Toimintatuet ovat muodoltaan erityisesti verovapautuksia tai sosiaalimaksujen alennuksia.
- (³²) Lisäkuljetuskustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet tavaroiden kuljetuksista kyseisen maan kansallisten rajojen sisäpuolella. Nämä tuet eivät voi missään tilanteessa olla vientitukia eivätkä vaikutukseltaan samanlaisia kuin ETA-sopimuksen 11 artiklassa tarkoitettut tuonnin määrälliset rajoitukset.
- (³³) ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeukseen väestötiheysperusteen nojalla oikeutettuja alueita koskevista erityisedellytyksistä katso liite XI. Muihin alueisiin, jotka hyötyvät lisäkustannusten tasapainottamiseksi myönnettyistä tuista, sovelletaan liitteen XI mukaisia edellytyksiä.
- (³⁴) Vientituella tarkoitetaan suoraan vietyihin määriin, jakeluverkoston perustamiseen ja toimintaan tai vientitoiminnan menoihin liittyvää tukea. Vientitukea ei ole messuille osallistumista, tutkimusten teettämistä tai konsulttipalvelujen ostamista varten myönnetty tuki, kun nämä kustannukset aiheutuvat uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomisesta uusille markkinoille. (Kts. näiden sääntöjen 12 jakso, alaviite 2).

- (³⁵) Näissä säännöissä tarkoitettu työpaikkojen luomiseen myönnetty tuki ja investointituki eivät saa kasautua alaviitteessä 27 mainituissa suuntaviivoissa määritellyn työllisyystuen kanssa, sillä ne liittyvät aivan eri olosuhteisiin ja ajankohtiin. Tuen korotuksia voidaan kuitenkin hyväksyä erityisen epäedullisessa asemassa olevien ryhmien osalta työllisyystukien suuntaviivoissa vahvistettavien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.
- (³⁶) Tämän edellytyksen katsotaan täyttyvän, jos alkuihminen investointituen määrä (prosentteina investoinnin arvosta) ja työpaikkojen luomiseen myönnetyn tuen määrä (prosentteina palkkakustannuksista) eivät ylitä sitä suotuisinta tuen intensiteettiä, joka on saatu soveltamalla joko 15 – 20 kohdassa tarkoitettujen perusteiden tai 24 kohdassa tarkoitettujen perusteiden mukaan vahvistettua tuen alueellista enimmäisintensiteettiä.
- (³⁷) Siirtymäsäännöksiä ei sovelleta niihin (Euroopan yhteisön NUTS II-alueita vastaavien) alueiden osiin jotka, menettäessään 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiseen tukialueen aseman ja joihin ei voida soveltaa liitteen XII 8 kohdan toista kompensoivaa tekijää lisävästönosuuden saamiseksi, olisi pitänyt poistaa uudelta tukikartalta.”

”33.2 Viitekorko

- 1) Viitekorkoa käytetään laskettaessa tuen käypää arvoa ja lainoihin sisältyvän tuen osuutta. Viitekoron on vastattava kyseisillä markkinoilla sovellettavaa keskikorkoa. EFTAn valvontaviranomainen määrittää viitekoron EFTA-valtion ehdotuksesta aina vuoden alussa. Viitekorko määritetään sopivaksi katsotun koron edellisen vuosineljänneksen (teknisistä syistä syys-, loka- ja marraskuun) keskiarvon perusteella. Viitekorkoa on kuitenkin tarkastettava kesken vuotta, jos voimassa olevan viitekoron ja viitekoron määrittämisessä käytetyn koron edellisen kolmen kuukauden keskiarvon erotus on enemmän kuin 15 prosenttia voimassa olevasta viitekorosta.
- 2) EFTA-valtioiden viitekorot ja diskonttokorot määritetään toistaiseksi seuraavasti:
 - Islanti: pankkilainojen keskimääräinen (prime) korko lisättyinä 1,5 prosenttiyksiköllä:
 - a) yleiset lainat, joita ei sidota indeksiin; *Almenn skuldabréf, kjörvextir;*
 - b) indeksiin sidotut lainat; *Vísitölubundin lán kjörvextir.*
 - Norja: Norjan teollisuus- ja aluekehitysrahaston myöntäminen taattujen lainojen keskikorko (1 ja 2 luokka).”

”LIITE X

INVESTOINTITUEN NETTOAVUSTUSEKVIVALENTTI (¹)

Nettoavustusekvivalentin (NAE) laskemismenetelmä on menetelmä, jota EFTAn valvontaviranomainen käyttää arvioidessaan EFTA-valtioiden ilmoittamia tukijärjestelmiä. Periaatteessa EFTA-valtioiden ei kuitenkaan tarvitse soveltaa tätä menetelmää, joka julkaistaan tässä pelkästään avoimuuden vuoksi.

1. Yleiset periaatteet

Nettoavustusekvivalentin (NAE) laskemiseksi kaikki investointiin (²) tietyssä maassa liittyvät tukimuodot kootaan yhden yhteisen nimittäjän eli nettointensiteetin alle, jotta niitä voitaisiin verrata keskenään tai ennalta määrättyjen tukikatkojen kanssa. Kyseessä on etukäteen tapahtuva vertailu, joka ei aina välttämättä vastaa kirjanpitoikäntäntä.

Nettointensiteetti kuvaa yrityksen tuesta saamaa lopullista hyötyä suhteessa tuettuun investointiin (ilman veroja). Tässä laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan kiinteisiin investointeihin kuten maa-alueisiin, rakennuksiin ja laitteisiin liittyvät kustannukset, jotka muodostavat tuen vakioperusteen.

Tukijärjestelmissä, joissa arviointiperuste sisältää ylimääräisiä kustannuksia, tällaiset kustannukset on rajoitettava tiettyyn osuuteen vakioperusteesta. Siten kaikki järjestelmät tutkitaan viime kädessä kohdistamalla niiden intensiteetti vakioperusteen kustannusten mukaisesti, kuten seuraavissa esimerkeissä esitetään (³).

Esimerkki 1

- Järjestelmän vakioperuste: laitteet
- Järjestelmän enimmäisintensiteetti: 30 %

Koska järjestelmän kaikki tukikelpoiset kustannukset sisältyvät vakioperusteeseen, EFTAn valvontaviranomainen ottaa suoraan huomioon järjestelmän enimmäisintensiteetin eli 30 prosenttia. Jos EFTAn valvontaviranomainen on hyväksynyt kyseisen alueen enimmäisintensiteetiksi 30 prosenttia, järjestelmä katsotaan tämän osalta asianmukaiseksi.

Esimerkki 2

- Järjestelmän vakioperuste: laitteet, rakennukset ja patentit 20 prosenttiin asti edeltävistä kuluista
- Järjestelmän enimmäisintensiteetti: 30 %

Järjestelmän kaikki tukikelpoiset kustannukset ovat joko vakioperusteen mukaisia (laitteet, rakennukset) tai tukeen oikeuttavia aineettomia kustannuksia (patentit). Jälkimmäiset kustannukset eivät saa ylittää 25 prosenttia vakioperusteesta. Tällaisessa tapauksessa EFTAn valvontaviranomainen ottaa suoraan huomioon järjestelmän enimmäisintensiteetin eli 30 prosenttia. Jos EFTAn valvontaviranomainen on hyväksynyt kyseisen alueen enimmäisintensiteetiksi 30 prosenttia, järjestelmä katsotaan tämän osalta asianmukaiseksi.

Esimerkki 3

- Järjestelmän vakioperuste: laitteet, rakennukset, maa-alueet ja varastot 50 prosenttiin asti edeltävistä kuluista
- Järjestelmän enimmäisintensiteetti: 30 %

EFTAn valvontaviranomainen ottaa huomioon vakioperusteeseen perustuvan järjestelmän enimmäisintensiteetin eli $30 \% \times 1,5 = 45 \%$. Jos EFTAn valvontaviranomainen on hyväksynyt kyseisen alueen enimmäisintensiteetiksi 30 prosenttia, järjestelmää ei katsota asianmukaiseksi, elleisen intensiteettiä pienennetä $30 \% : 1,5 = 20 \%$.

Esimerkki 4

- Järjestelmän vakioperuste: rakennukset
- Järjestelmän enimmäisintensiteetti: 60 %

Jos EFTAn valvontaviranomainen on hyväksynyt alueelliseksi ylärajaksi 30 prosenttia, ei ole varmaa, että tuet ovat tämän ylärajan mukaisia. Jos järjestelmässä vahvistettu intensiteetti on alueellista enimmäismäärää suurempi, sovelletaan alennettua vakioperustetta. Järjestelmää ei tässä vaiheessa katsota asianmukaiseksi, ellei siihen lisätä nimenomaisesti edellytystä, joka koskee täyteen vakioperusteeseen sovellettavan alueellisen enimmäismäärän noudattamista.

Lukuun ottamatta tiettyjä tukimuotoja, jotka edellyttävät erityiskäsittelyä, nettoavustusekvivalentin laskeminen perustuu ainoastaan verotusta ja nykyarvoa koskeviin laskelmiin. Nämä laskelmat toteutetaan käyttäen kyseisen maan tukijärjestelmissä ja verolainsäädännössä annettuja ohjeita ja tiettyjä sopimuksin sovittuja perusteita.

1.1 Verotus

Tuen intensiteetti on laskettava sen jälkeen kun verot on otettu huomioon eli kun siitä on vähennetty tuen saamiseen liittyvät verot, erityisesti yhtiön voitosta suoritettava vero. Puhutaan nettoavustusekvivalentista, joka on tuensaajalle asiaa koskevan veron maksamisen jälkeen jäävä tukiosuus ja johon sisältyy oletus, että yritys saa ensimmäisenä toimintavuotenaan niin paljon voittoa, että tuesta maksettava vero on suurin mahdollinen.

1.2 Nykyarvon laskeminen

Nykyarvo lasketaan nettoavustusekvivalentin määrittämisen eri vaiheissa. Ensinnäkin kun tukia ja/tai investointikuluja porrastetaan ajallisesti, on otettava huomioon tuen maksamisen ja kulujen todellinen tapahtuma-aika. Sen vuoksi investointikulut ja tuen maksaminen diskontataan sen vuoden loppuun, jolloin yritys tekee ensimmäisen poiston. Tätä menetelmää käytetään myös korkotuetun lainan takaisinmaksuun liittyvien etujen tai tuesta perityn veron diskonttaamiseen.

Tätä tarkoitusta varten on määritetty viitekorko/diskonttokorko, jonka EFTAn valvontaviranomainen määrittää jokaiselle jäsenvaltiolle. Diskonttokoron määrittämisen lisäksi korkoa käytetään matalakorkoisesta lainasta koituvan korkoedun laskemiseen.

1.3 Erityistapaukset

Edellä kuvattujen verotusta ja nykyarvoa koskevien laskelmien lisäksi tietyt tukimuodot edellyttävät erityiskäsittelyä. Tapauksessa, jossa annetaan tukea rakennuksen vuokraamista varten, tuki määritellään diskonttaamalla yrityksen maksaman vuokran ja rakennuksen arvoon sovellettua viitekorkoa vastaavan teoreettisen vuokran väliset erot, joihin lisätään rakennuksesta kyseisenä vuonna tehtyä poistoa vastaava summa. Samaa menettelyä käytetään, jos kyseessä on leasingin rahoittamiseen annettu tuki (*).

Maa-alueen vuokraamista varten annetussa tuessa teoreettinen vuokra lasketaan käyttäen maa-alueen arvoon sovellettua viitekorkoa vähennettynä inflaatioasteella.

2. *Pääoma-avustuksena annetun investointituen nettoavustusekvivalentti*

2.1 Yleistä

Pääoma-avustuksena yritykselle annettu investointituki ilmaistaan aluksi prosentteina investoinnista. Kyseessä on nimellinen avustusekvivalentti tai bruttoavustusekvivalentti.

Tukien yhteisen arviointimenettelyn mukaisesti tuen nettoavustusekvivalentti (NAE) on se tukiosa, joka jää tuensaajalle yhtiön voitoista perityn veron jälkeen.

Useassa tapauksessa tuki sinänsä ei ole verotettavaa, mutta se vähennetään vähennyskelpoisen investoinnin arvosta. Tämä merkitsee, että investoija tekee joka vuosi pienemmän poiston kuin mitä tekisi, jollei olisi saanut tukea. Koska poistot voidaan vähentää verotettavista voitoista, tuki nostaa valtion yrityksiltä vuosittain voittojen verotuksen muodossa perimää osuutta.

Edellä kuvattu tapa verottaa tukia, jossa tuki lisätään voittoihin samaa tahtia poistojen kanssa, on kaikissa Euroopan talousalueen valtioissa yleisimmin käytetty tapa, mutta tietyissä järjestelmissä esiintyy myös muunlaisia verotustapoja.

2.2 Laskentaesimerkkejä

Esimerkki 1: Tuesta ei peritä veroa.

Kaikissa ETA-valtioissa tuet käsitetään yleensä tuloiksi ja ovat verotettavia. Tietetyt tuet, erityisesti tutkimus- ja kehitystuet, voivat kuitenkin olla verovapaita. Tällaisessa tapauksessa NAE vastaa nimellisavustusta.

Esimerkki 2: Investointi koskee vain yhtä kustannuslajia ja tuki on kokonaisuudessaan veronalaista ensimmäisen tilikauden jälkeen.

Tämä tarkoittaa, että koko tuki on yrityksen voitosta suoritettavan veron alaista ensimmäisestä vuodesta lähtien. Tämä käytäntö ei ole liian raskas, jos otetaan huomioon, että yritykset tuottavat yleensä tappiota ensimmäisinä toimintavuosinaan ja voivat jakaa tappionsa useille vuosille.

Tällaisen tuen nettoavustusekvivalentin laskemiseksi tuesta vähennetään siitä peritty vero.

Oletukset:

- investointi: 100
- nimellisavustus: 20
- veroaste: 40 %

Tuesta perittävä vero on $20 \times 40 \% = 8$.

NAE on siten: $(20 - 8)/100 = 12 \%$.

Esimerkki 3: Investointi ei sisällä kuin yhden lajin kustannuksia, ja tuki on veronalaista lineaarisesti viiden vuoden ajan.

Tässä tapauksessa tuki otetaan verotuksen piiriin samansuuruisina erinä viiden vuoden ajan. Näiden viiden vuoden aikana viidesosa tuesta lisätään voittoihin joka vuosi. Tällaisen tuen nettoavustusekvivalentin laskemiseksi tuesta vähennetään diskontatut verojen yhteismäärät, jotka sovellettavien veromääräysten mukaisesti on vuosittain peritty jokaisesta viidesosasta.

Oletukset:

- investointi: 100
- nimellisavustus: 20
- veroaste: 40 %
- diskonttokorko: 8,0 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, kuinka tuesta vuosittain perittävät verot samoin kuin niiden diskontatut arvot lasketaan:

Ajanjakso	Tuesta peritty vero (1)	Diskonttokerroin (2)	Diskontattu arvo (1) × (2)
1. vuoden loppu	$(20/5) \times 40 \%$	1,0	1,600
2. vuoden loppu	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,481
3. vuoden loppu	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^2$	1,372
4. vuoden loppu	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^3$	1,270
5. vuoden loppu	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^4$	1,176
		Yhteensä	6,900

Viimeisen sarakkeen summa kuvaa vuosittain perittyjen diskontattujen verojen yhteismäärää. Se on vähennettävä nimellisavustuksesta nettoavustusekvivalentin selville saamiseksi.

NAE on $(20 - 6,9)/100 = 13,1 \%$.

Huomautus: Tuesta perityt verot diskontataan ensimmäisen vuoden lopussa olettaen, että yritys toteuttaa ensimmäisen poiston silloin.

Esimerkki 4: Investointi sisältää kolmenlaisia kustannuksia: maa-alueet, rakennukset ja laitteet, joita verotetaan eri aikoina.

Nämä kolme kustannuslajia muodostavat tuen vakioperusteeksi kutsutun käsitteen. Ne jaetaan vakioperusteen sisällä käyttäen EFTA-valtiokohtaista jakoperustetta, kuten seuraavassa taulukossa esitetään:

— Maa-alueet:	5
— Rakennukset:	45
— Laitteet:	50.

Edellä esitettyjä tekijöitä käytetään laskettaessa tukijärjestelmien nettoavustusekvivalenttia. Yksittäisissä tukitapauksissa sitä vastoin käytetään vakioperusteen kolmen kululajin todellista jakaumaa.

Koska eri kustannusluokkiin kuuluvia tukia verotetaan eri aikoina, ensimmäiseksi on kohdennettava tuki tuen vakioperusteen muodostaville eri tekijöille niiden tärkeyden mukaan.

Seuraavaksi lasketaan perittävät verot erikseen jokaisen kustannusluokan osalta. Nämä laskelmat ovat saman tapaisia kuin esimerkin 3 taulukossa esitetyt.

Lopuksi vähennetään verot nimellisavustuksesta nettoavustusekvivalentin selville saamiseksi:

NAE = Nimellisavustus, josta vähennetään:

- maa-alueille myönnetystä tuesta peritty vero
- rakennuksille myönnetystä tuesta peritty vero
- laitteille myönnetystä tuesta peritty vero.

Oletus:

— investointi: 100

josta:

- maa-alue: 3, ei voi tehdä poistoja
- rakennukset: 33, tasapoistot 20 vuoden ajan
- laitteet: 64, alenevat poistot 5 vuoden ajan.

— Nimellisavustus: 20

— Veroaste: 55 %

— Diskonttokorko: 8 %

Maa-alueille myönnetystä tuesta perityn veron laskeminen

Maa-alueista ei yleensä voi tehdä poistoja. Edellyttäen, että tuesta tulee veronalaista samaan tahtiin kuin poistoista, maa-alueille myönnettyä tukea ei siis veroteta. Tämän vuoksi avustuksesta ei voida tehdä vähennyksiä maa-alueille myönnetyn tuen osalta.

Rakennuksille myönnetystä tuesta perityn veron laskeminen

Olettaen, että rakennuksille myönnetystä tuesta tulee veronalaista tasaerinä samaan tahtiin poistojen kanssa eli 20 vuoden kuluessa:

- rakennuksille myönnetty nimellisavustus: $20 \times 33 \% = 6,6$
- voittoihin vuosittain sisällytettävä tukiosuus: $6,6/20 = 0,33$
- tästä osuudesta perittävä vero: $0,33 \times 55 \% = 0,18$.

Voitoista peritään 20 vuoden ajan vuosittain 0,18 suuruinen summa rakennuksille myönnettävän tuen osalta. Jos tämä sarja diskontataan ensimmäisen vuoden lopussa (samanlainen laskutoimitus kuin esimerkin 3 taulukossa), tänä aikana rakennuksille myönnetystä tuesta perittyjen verojen suuruus on yhteensä 1,925.

Laitteille myönnetystä tuesta perityn veron laskeminen

Olettaen, että laitteille myönnetystä tuesta tulee veronalaista alenevasti porrastettuna ja samaan tahtiin poistojen kanssa eli 5 vuoden kuluessa: 40 %, 24 %, 14,4 %, 10,8 % ja 10,8 %.

Toisin kuin rakennusten kohdalla, verotus on laitteiden osalta joka vuosi erilainen, joten verot on laskettava erikseen jokaiselle vuodelle. Laitteille myönnetyn nimellistuen osuus on $20 \times 64 \% = 12,8$.

Perittävien verojen laskeminen:

Ajanjakso	Tuesta peritty vero (1)	Diskonttokerroin (2)	Diskontattu arvo (1) × (2)
1. vuoden loppu	$12,8 \times 40 \% \times 55 \%$	1,0	2,816
2. vuoden loppu	$12,8 \times 24 \% \times 55 \%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,564
3. vuoden loppu	$12,8 \times 14,4 \% \times 55 \%$	$1/(1 + 0,08)^2$	0,869
4. vuoden loppu	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1/(1 + 0,08)^3$	0,604
5. vuoden loppu	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1/(1 + 0,08)^4$	0,559
		Yhteensä	6,412

Nettoavustusekvivalentin laskeminen:

Nimellisavustus:	20
vähennettynä:	
— maa-alueelle myönnetystä tuesta perityllä verolla:	0
— rakennuksille myönnetystä tuesta perityllä verolla:	– 1,925
— laitteille myönnetystä tuesta perityllä verolla:	– 6,412

$$\text{NAE} = 11,6\%$$

Huomautus:

1. Tukien verotus, johon viitataan tuen arviointia koskevassa yhteisessä menettelyssä, riippuu toisaalta kyseessä olevan EFTA-valtion verolainsäädännöstä ja toisaalta tukijärjestelmässä mahdollisesti määritellyistä erityisistä säännöistä.
2. Nettoavustusekvivalentin laskeminen edellyttää tarkkoja tietoja:
 - a) kyseisessä maassa voittoihin sovellettavasta yritysveroasteikosta
 - b) poistoja koskevista säännöistä tai tukijärjestelmän määräyksistä koskien tukien sisällyttämistä voittoihin.

3. *Korkotuettuna lainana myönnetyn investointituen nettoavustusekvivalentti*

3.1 Yleistä

Korkotuettuna lainana yritykselle myönnetty investointituki ilmaistaan ensin prosenttiyksikköinä, jotka kuvaavat viitekoron ja lainanantajan perimän koron välistä eroa.

Korkohyvityksen ainoa tarkoitus on vähentää korkokuluja, koska lainan takaisinmaksun oletetaan tapahtuvan tavalliseen tapaan korkohyvityksestä tai sen puuttumisesta riippumatta.

Tätä lainan takaisinmaksulle koituvaa etua kuvataan prosentteina investoinnista, kuten pääomatuenkin suhteen. Kyseessä on siis nimellinen nettoavustus- tai bruttoavustusekvivalentti.

Tämä ei kuvaa yrityksen korkotuesta saamaa lopullista hyötyä. Koska korkokulut voidaan vähentää verotettavasta voitosta, korkotuen myötä osa tästä verohelpotuksesta häviää, sillä yhtiön voitosta jää nyt suurempi osuus valtiolle verotettavaksi.

Tämän vuoksi nettoavustusekvivalentti (NAE) saadaan vähentämällä bruttoavustusekvivalentista valtion verotettavasta voitosta perimä vero, siltä osin kuin se korkohyvityksen vuoksi on suurempi.

Kuten avustuksen tapauksessa, tuetun lainan nettoavustusekvivalentin laskeminen perustuu tukijärjestelmiin, kyseisen maan verolainsäädäntöön ja tarvittaessa sopimuksin sovittuihin muihin perusteisiin.

Korkotuettuna lainana myönnetyn investointituen nettoavustusekvivalentin laskemiseksi tarvitaan seuraavat tiedot:

- laina-aika
- lyhennysvapaa aika eli ajanjakso, jolloin lainapääomaa ei tarvitse lyhentää ja korkoa maksetaan koko pääomalle
- korkohyvitys prosenttiyksikköinä
- korkohyvityksen kesto-aika, joka ei välttämättä ole sama kuin laina-aika
- lainamäärä prosentteina investoinnista eli osuus investoinnista
- viite/diskonttokorko
- veroaste.

On myös tiedettävä lainan takaisinmaksuehdot. Useimmissa tapauksissa laina maksetaan takaisin tasalyhenteisesti aina yhtä suurina lyhennyserinä ja korkoa maksetaan jäljellä olevalle pääomalle. Joissain tapauksissa laina maksetaan takaisin tasaerinä eli lyhennyksen ja koron yhteissumma on aina sama, mikä otetaan huomioon nettoavustusekvivalenttia laskettaessa.

3.2 Laskentaesimerkkejä

Esimerkki 1

1. Oletukset

- laina-aika on 10 vuotta, takaisinmaksu tasalyhenteinen, ei lyhennysvapaa-aikaa
- korkohyvitys prosenttiyksikköinä on 3 koko laina-ajan
- laina kattaa 40 % investoinnista
- viitekorko/diskonttokorko on 8 %
- veroaste on 35 %.

2. Yksikkökohtaisen hyvitysosuuden laskeminen

Lainan, jonka osuus on 100 prosenttia investoinnista, yksikkökohtainen hyvitysosuus vastaa 1 prosenttiyksikön suuruisen korkotuen nimellistä avustusekvivalenttia ottaen huomioon tukeen liittyvät muut oletukset. Hyvitysosuus lasketaan seuraavasti:

Vuoden n:o loppu	Jäljellä oleva lainapääoma (1)	Korkohyvitys 1 prosenttiyksikkö (2)	Saatu hyöty (1) × (2)	Diskonttokoroin (3)	Diskontattu arvo (°) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	90	1 %	0,9	$1/(1 + 0,08)^2$	0,772
3	80	1 %	0,8	$1/(1 + 0,08)^3$	0,635
4	70	1 %	0,7	$1/(1 + 0,08)^4$	0,515
5	60	1 %	0,6	$1/(1 + 0,08)^5$	0,408
6	50	1 %	0,5	$1/(1 + 0,08)^6$	0,315

Vuoden n:o loppu	Jäljellä oleva lainapääoma (1)	Korkohyvitys 1 prosenttiyksikkö (2)	Saatu hyöty (1) × (2)	Diskonttokeroin (3)	Diskontattu arvo (1) (1) × (2) × (3)
7	40	1 %	0,4	$1/(1 + 0,08)^7$	0,233
8	30	1 %	0,3	$1/(1 + 0,08)^8$	0,162
9	20	1 %	0,2	$1/(1 + 0,08)^9$	0,100
10	10	1 %	0,1	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,046
				Hyvitysosuus yksikköä kohti:	4,112

(1) Diskonttaus aloitetaan ensimmäisen vuoden alussa.

3. Nettoavustusekvivalentin laskeminen

Nettoavustusekvivalentti saadaan yksinkertaisesti kertomalla yksikkökohtainen hyvitysosuus tuen eri tekijöillä eli korkohyvityksellä (3 prosenttiyksikköä), osuudella investoinnista (40 %), tuen verovapaalla osuudella (1–35 %):

$$NAE = 4,112 \times 3 \times 40 \% \times (1-35\%) = 3,21 \%$$

Esimerkki 2

1. Oletukset

Samat ehdot kuin esimerkissä 1, mutta kuoletusvapaa aika on 2 vuotta. Tämä tarkoittaa, että kahden ensimmäisen vuoden aikana pääomaa ei tarvitse maksaa takaisin. Tällainen 10 vuoden pituinen laina maksetaan takaisin kahdeksana yhtä suurena tasalyhennyksenä kolmannen ja kymmenennen vuoden välisenä aikana. Korkoa maksetaan 10 vuoden ajan jäljellä olevalle pääomalle.

2. Yksikkökohtaisen hyvitysosuuden laskeminen

Vuoden n:o loppu	Jäljellä oleva lainapääoma (1)	Korkohyvitys 1 prosenttiyksikkö (2)	Saatu hyöty (1) × (2)	Diskonttokeroin (3)	Diskontattu arvo (1) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^2$	0,857
3	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^3$	0,794
4	87,5	1 %	0,875	$1/(1 + 0,08)^4$	0,643
5	75,0	1 %	0,750	$1/(1 + 0,08)^5$	0,510
6	62,5	1 %	0,625	$1/(1 + 0,08)^6$	0,394
7	50	1 %	0,500	$1/(1 + 0,08)^7$	0,292
8	37,5	1 %	0,375	$1/(1 + 0,08)^8$	0,203
9	25,0	1 %	0,250	$1/(1 + 0,08)^9$	0,125
10	12,5	1 %	0,125	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,058
				Hyvitysosuus yksikköä kohti:	4,802

(1) Diskonttaus aloitetaan ensimmäisen vuoden alussa.

3. Nettoavustusekvivalentin laskeminen:

Kuten esimerkissä 1, yksikkökohtainen hyvitysosuus kerrotaan korkohyvityksen määrällä, lainaosuudella ja verovapaudella:

$$NAE = 4,802 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,75 \%$$

Huomautus: Esimerkistä käy ilmi, että muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina lyhennysvapaiden vuosien mukaanotto nostaa nettoavustusekvivalenttia. Lyhennysvapaa aika nostaa joka vuosi jäljelläolevaa pääomaa ja lisää siten hyvityksestä koituvaa etua ja sitä kautta hyvitysosuutta yksikköä kohti.

Esimerkki 3

1. Oletukset

Samat kuin esimerkissä 2, mutta laina maksetaan takaisin tasaerämaksuina.

Tällaisessa tapauksessa laskentamenetelmä on täysin erilainen kuin kahdessa edeltävässä esimerkissä käytetty: Ensin lasketaan 'tavanomaiset' tasaerät eli ilman korkotukea olevat erät ja sitten 'korkohyvityksen alaiset' tasaerät, sen jälkeen lasketaan kahden edellä mainitun erotus vuosikohtaisesti ja lopulta diskontataan vertailun tulos avustusekvivalentin selville saamiseksi.

2. Avustusekvivalentin laskeminen

Tasaerämaksut, jotka ilmaistaan prosentteina lainasta, lasketaan seuraavan kaavan perusteella:

$$A = i/(1 - r^n)$$

$$\text{jossa } r = 1/(1 + i)$$

i on korkoaste ja *n* edustaa vuosia, joille tasaerät lasketaan. Seuraavat laskelmat perustuvat 100 yksikön lainaan:

Vuodet	Tavanomaiset tasaerät (1)	Korkohyvi- tyksen alaiset tasaerät (2)	Saatu hyöty (3)	Diskonttoker- roin (4)	Diskontattu arvo (1) (3) × (4)
1	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^1$	2,778
2	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^2$	2,572
3	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^3$	1,532
4	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^4$	1,418
5	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^5$	1,313
6	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^6$	1,216
7	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^7$	1,126
8	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^8$	1,042
9	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^9$	0,965
10	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,894
				Avustusekvi- valentti	14,85 %

(1) Diskonttaus aloitetaan ensimmäisen vuoden alussa.

3. Nettoavustusekvivalentin laskeminen

Nettoavustusekvivalentti saadaan kertomalla ensin avustusekvivalentti lainaosuudella ja vähentämällä sen jälkeen tulosta verotettava osuus:

$$\text{NAE} = 14,85 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,86 \%$$

Huomautus: Jos lainalla ei ole kuoletusvapaata aikaa, samalla menetelmällä laskettuna nettoavustusekvivalentiksi saadaan 3,41 %.

3.3 Kaavat tuetun nettoavustusekvivalentin laskemiseksi

Edellä kuvattuja taulukkolaskentaan helposti sovellettavia menetelmiä käyttäen korkotuetun lainan nettoavustusekvivalentti voidaan laskea ottaen huomioon tapauskohtaiset erityispiirteet. Tavallisimmissa tapauksissa voidaan tehdä myös suoria laskelmia seuraavia kaavoja hyödyntäen.

1. Ebdot

- i viitekorko takaisinmaksuerää kohti ja $r = 1/(1+i)$
- i' korkohyvitys takaisinmaksuerää kohti ja $r' = 1/(1+i')$
- P laina-aika (ilmaistuna takaisinmaksuerien määränä)
- Q osuus investoinnista
- T veroaste
- F mahdollinen lyhennysvapaa aika ilmaistuna takaisinmaksuerinä: tänä aikana maksetaan ainoastaan korkohyvitetty korko ($F = 0$ tarkoittaa, että lyhennysvapautta ei ole).

2. Takaisinmaksu tapabuu tasalybennyksinä

$$\text{NAE} = (1 - T) Q \left(1 - \frac{i'}{i}\right) \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)}\right)$$

3. Takaisinmaksu tapabuu tasaerämaksuina

$$\text{NAE} = (1 - T) Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i}\right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r^{P-F}}\right)\right]$$

(¹) Liite X vastaa komission tiedonannon 'Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat' (EYVL C 74, 10.3.1998) liitettä I.

(²) Verohelpotuksen muodossa annettuja tukia voidaan pitää investointeihin liittyvinä tukina, kun niiden perustana on tietty kyseiselle alueelle tehty investointi. Lisäksi kaikki verohelpotuksen muodossa annetut tuet voidaan liittää investointeihin, jos niille määrätään yhteinen yläraja, joka ilmaistaan prosentteina alueelle tehdyistä investoinneista. Jos verohelpotuksen myöntäminen jaksotetaan useammalle vuodelle, vuoden lopussa jäljellä oleva määrä voidaan siirtää seuraavalle vuodelle ja sitä voidaan korottaa viitekoron mukaisesti.

(³) Tätä menetelmää intensiteetin uudelleen laskemiseksi ei sovelleta 25.4 jakson 10–12 kohdassa käsitelyihin aineettomiin investointeihin.

(⁴) On huomattava, että vuokralaisena olleen yrityksen tekemä maa-alueen tai rakennuksen osto voi oikeuttaa tukeen, jos tuen tarpeellisuus voidaan osoittaa."

*"LIITE XI***LISÄKULJETUSKUSTANNUSTEN TASAUSTUET NIILLÄ ALUEILLA, JOTKA VÄESTÖTIHEYDEN PERUSTEELLA KUULUVAT 61 ARTIKLAN 3 KOHDAN c ALAKOHDAN POIKKEUKSEN SOVELTAMISALAAN****Täytettävät edellytykset**

- Tuella saadaan tasata vain kuljetuksista aiheutuvia lisäkustannuksia. Kyseisen EFTA-valtion on pystyttävä osoittamaan tasausmaksun välttämättömyys objektiivisilla perusteilla. Korvaus ei missään tapauksessa saa olla kustannuksia suurempi. Tämän estämiseksi on kiinnitettävä huomiota kuljetusalan muihin tukijärjestelmiin.
- Tukea saadaan myöntää vain niihin kuljetuskustannuksiin, jotka aiheutuvat tavaroiden kuljettamisesta kyseisen valtion kansallisten rajojen sisäpuolella. Nämä tuet eivät siis saa missään tapauksessa olla vientitukia.
- Tukien on oltava ennalta asiallisesti ilmaistavissa lukuina 'tuki ajokilometriä kohti' tai 'tuki ajokilometriä kohti' ja 'tuki kuljetettua painoysikköä kohti', ja niistä on laadittava vuosikertomus, josta selviää muun muassa suhdeluvun tai -lukujen käyttö.
- Lisäkustannukset on laskettava taloudellisimman kuljetusvälineen ja tuotanto- tai käsittelypaikasta markkinoille vievän lyhimmän reitin perusteella.
- Tukea voidaan myöntää vain sellaisella alueella toimiville yrityksille, joka on luokiteltu aluetuen kohdealueeksi alhaista väestötiheyttä koskevan uuden perusteen nojalla. Tällaiset alueet muodostuvat pääasiassa NUTS⁽¹⁾ III -tasoa vastaavista maantieteellisistä alueista, joiden väestötiheys on alle 12,5 asukasta/km². Alueiden valinnassa voidaan kuitenkin noudattaa tiettyä joustoa seuraavien rajoitusten mukaisesti:
 - joustaminen alueiden valinnassa ei saa johtaa kuljetustukien kattaman väestömäärän kasvuun
 - joustosta hyötyvien NUTS III -alueiden väestötiheyden on oltava alle 12,5 asukasta/km²
 - alueiden on oltava alhaista väestötiheyttä koskevan perusteen täyttävien NUTS III -alueiden vieressä
 - alueiden kattaman väestömäärän on pysyttävä alhaisena suhteessa kuljetustukien kattamaan kokonaisväestömäärään.
- Kuljetustukea ei saa myöntää sellaisten yritysten tuotteille, joilla ei ole vaihtoehtoista sijaintipaikkaa (kaivos, vesivoimala jne.).
- EFTAn valvontaviranomaisen herkiksi toimialoiksi katsomien alojen (moottoriajoneuvot, synteettikuidut, laivanrakennus ja terästeollisuus) yrityksille myönnettävästä kuljetustuesta on ilmoitettava ennalta ja niiden osalta on noudatettava kulloinkin voimassa olevia toimialakohtaisia suuntaviivoja.

(¹) Nomenclature of Statistical Territorial Units in the European Communities (tilastollinen alueluokitusnimikkeistö)."

"LIITE XII

ETA-SOPIMUKSEN 61 ARTIKLAN 3 KOHDAN c ALAKOHDAN POIKKEUKSEN KATTAMAN VÄESTÖNOSUUDEN ENIMMÄISMÄÄRÄN MÄÄRITYSMENETELMÄ

1. Soveltaessaan 61 artiklan 3 kohdan c alakohtaa EFTAn valvontaviranomainen perustaa päätöksensä menetelmään, jossa otetaan huomioon alueelliset erot kansallisella ja Euroopan talousalueen tasolla (katso I jakso). Saadut tulokset sopeutetaan eräiden muiden näkökohtien huomioon ottamiseksi (katso II jakso).

I JAKSO

2. Maantieteellisenä yksikkönä käytetään NUTS III -tasoa tai tietyissä olosuhteissa erilaista homogeenista maantieteellistä yksikköä. Kullekin NUTS III -alueelle lasketaan indeksi sekä BKT:lle ilmaistuna ostovoimastandardina asukasta kohden että työttömyydelle siten, että kolmen vuoden keskiarvoja verrataan kansalliseen keskiarvoon.
3. Alueen sosio-ekonomista tilannetta verrataan eräisiin kynnysarvoihin. Kynnysarvot lasketaan kummankin perusteen osalta (BKT asukasta kohden ostovoimastandardina ilmaistuna ja työttömyys) ja kunkin kyseeseen tulevan EFTA-valtion osalta.
4. Laskenta toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa vahvistetaan kaikille EFTA-valtioille samanlainen peruskynnys, joka on 85 asukaskohtaisen BKT:n osalta ja 115 työttömyysasteen osalta.
5. Toisessa vaiheessa näitä peruskynnyksiä mukautetaan, jotta voitaisiin ottaa huomioon kunkin EFTA-valtion tilanne suhteessa Euroopan talousalueen keskiarvoon. Sovellettava kaava on seuraava:

$$\text{kynnysarvo} = \frac{1}{2} \times \left(\text{peruskynnys} + \frac{\text{peruskynnys} \times 100}{\text{ETA-indeksi}} \right)$$

jossa ETA-indeksi ilmoittaa eri EFTA-valtioiden tilanteen työttömyyden tai asukaskohtaisena ostovoimastandardina ilmaistuun BKT:n osalta prosenttiosuutena vastaavasta Euroopan talousalueen keskiarvosta. Tämä ETA-indeksi lasketaan keskiarvona saman kolmen vuoden jaksolta kuin alueelliset indeksit.

6. Mitä suotuisampi EFTA-valtion tilanne on työttömyyden tai elintason kannalta, sitä valikiovampia ovat 61 artiklan 3 kohdan c alakohtaan mukaisten tukien enimmäismäärän jakamiseen käytettävät kynnykset ja päinvastoin.
7. Jottei työttömyyttä koskeva peruste kuitenkaan muutu liian tiukaksi, vastaavan kynnysarvon enimmäismääräksi vahvistetaan 150. Tämä helpottaa alueellisten tukien myöntämistä EFTA-valtioissa, joissa alueiden väliset työttömyyserot ovat huomattavia mutta joiden tilanne ei vaikuta yhtä epäsuotuisalta Euroopan talousalueen tasolla tarkasteltuna. Koska ETA-valtioiden välillä todetut erot ovat asukaskohtaisena ostovoimastandardina ilmaistuna BKT:tä koskevan kynnysarvon osalta vähäiset, vähimmäistason vahvistamista ei ole katsottu tarpeelliseksi.
8. Alueellisia indeksejä verrataan tämän jälkeen edellä mainittuihin kynnysarvoihin, minkä perusteella voidaan arvioida, ovatko kyseisen alueen alueelliset erot riittävät tullakseen otetuksi huomioon väestön enimmäismäärän laskennassa. Kaikkien niiden 61 artiklan 3 kohdan a alakohtaan poikkeuksen nojalla tukeen oikeuttamattomien alueiden väestö, joiden alueelliset erot ovat riittäviä suhteessa ainakin toiseen edellä mainituista kynnysarvoista, lasketaan yhteen kunkin EFTA-valtion osalta.
9. Väestön enimmäismäärä, johon kussakin EFTA-valtiossa voidaan soveltaa 61 artiklan 3 kohdan c alakohtaan poikkeusta, lasketaan soveltamalla suoraan jakoperustetta eli kertomalla edellä kuvailtu EFTA-valtioita koskeva väestön kokonaismäärä suhdeluvulla, joka vallitsee 92 artiklan 3 kohdan c alakohtaan mukaisten EY:n alueiden yhteenlaskettujen väestön enimmäismäärien ja yhteisön niillä alueilla, joiden alueelliset erot ovat riittäviä, asuvan väestön kokonaismäärän välillä.

II JAKSO

10. Näin saatuja tuloksia korjataan tarvittaessa, jotta
- kullekin EFTA-valtiolle voitaisiin taata, että 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksen perusteella tuettu väestö vastaa vähintään 15 prosenttia ja enintään 50 prosenttia kyseisen jäsenvaltion väestöstä, joka ei kuulu 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan,
 - kussakin EFTA-valtiossa saavutettaisiin riittävä taso kaikkien 61 artiklan 3 kohdan a alakohtaan perustuvan tukikelpoisuuden menettäneiden alueiden ja alhaisen väestötiheyden alueiden mukaan ottamiseksi,
 - EFTA-valtioon sovellettavaa (61 artiklan 3 kohdan kahden alueellisen poikkeuksen mukaista) kokonaiskattavuuden enimmäismäärää ei laskettaisi alle 25 %:iin valtion aiemasta enimmäismäärästä.
11. Siinä määrin kuin nämä korjaukset osoittavat, että EFTA-valtioiden 61 artiklan 3 kohdan poikkeusten mukaisilla alueilla asuvan väestön osuus kokonaisväestöstä ylittää yhteisölle EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan poikkeusten mukaisesti vahvistetun enimmäismäärän, EFTA-valtioiden enimmäismääriä alennetaan tasolle, joka vastaa yhteisössä sovellettavaa tukikelpoisten alueiden väestön enimmäismäärää.”
-

VALTION TUKEA KOSKEVAT EFTAN MENETTELYSÄÄNNÖT JA AINEELLISET SÄÄNNÖT ⁽¹⁾**Muutokset 13.4 jaksoon ja eräisiin alaviitteisiin.**

- a) Alaviite 4, 6.2 jakson 3 kohta ⁽²⁾, muutetaan seuraavasti:
”Ks. näiden sääntöjen VII osa.”
- b) Alaviite 1, 10.3 jakson 1 kohta ⁽³⁾, muutetaan seuraavasti:
”On tiettyjä poikkeuksellisia olosuhteita, jossa toimintatukea voidaan myöntää alueille, joita koskee 61 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukainen alueellinen tuki. Katso näiden sääntöjen VI osa.”
- c) Alaviite 1, 10.3 jakson 2 kohdan 1 alakohta ⁽⁴⁾, muutetaan seuraavasti:
”Näiden sääntöjen VI osan mukaisesti.”
- d) Alaviite 2, 10.3 jakson 2 kohdan 1 alakohta ⁽⁵⁾, muutetaan seuraavasti:
”Ks. näiden sääntöjen VI osa.”
- e) 13.4 jakso, Erityiset säännöt ⁽⁶⁾, muutetaan seuraavasti:
”1) Kasautumista koskevat säännöt eivät vaikuta alueellista tukea koskeviin sääntöihin eivätkä EFTA-valtioiden yksittäistapausten ilmoittamista koskeviin velvollisuuksiin, jotka EFTAn valvontaviranomainen on aikaisemmin vahvistanut tai tulevaisuudessa vahvistaa alueellista tukea tai alakohtaista tukea koskevilla päätöksillä.”
- f) Alaviite 1, 18.4 jakson 4 kohta ⁽⁷⁾, muutetaan seuraavasti:
”Ks. näiden sääntöjen VI osa.”

Tehty Brysselissä 4 päivänä marraskuuta 1998.

EFTA:n valvontaviranomaisen puolesta

Knut ALMESTAD

Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EFTAn valvontaviranomaisten 19 päivänä tammikuuta 1994 antamat (EYVL L 231, 3.9.1994).

⁽²⁾ Muutettu 6. joulukuuta 1995, EYVL L 124, 23.5.1996, s. 41.

⁽³⁾ Muutettu 11. syyskuuta 1996, EYVL L 42, 13.2.1997, s. 33.

⁽⁴⁾ Muutettu 11. syyskuuta 1996, EYVL L 42, 13.2.1997, s. 33.

⁽⁵⁾ Muutettu 11. syyskuuta 1996, EYVL L 42, 13.2.1997, s. 33.

⁽⁶⁾ EYVL L 231, 3.9.1994.

⁽⁷⁾ Muutettu 6. joulukuuta 1995, EYVL L 124, 23.5.1996, s. 41.